

RAADSINFORMATIEBRIEF

16R.00735

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 6 december 2016

Portefeuillehouder(s) : wethouder Stolk

Portefeuille(s) : Interactie inwoner-overheid

Contactpersoon : B. van Hell

Tel.nr. : 428914

E-mailadres : hell.b@woerden.nl

16R.00735

Onderwerp:

Voortgang *Woerden zegt: Ja, tenzij...*

Kennisnemen van:

- De voortgang van de ontwikkelingen zoals die in gang gezet zijn naar aanleiding van de notitie *Woerden zegt: Ja, tenzij...*
- Wat daarvan de opbrengst is
- Welke dilemma's we tegenkwamen
- Hoe we deze ontwikkeling in 2017 verder verankeren in het werk van de gemeente

Inleiding:

Volgend uit het coalitieakkoord is ingezet op meer invloed van de inwoner op het werk van de gemeente en de verbetering van de 'gewone' communicatie. Het collegeprogramma 2014-2018 *Het Woerden van morgen: samen denken, samen doen* maakt dit expliciet. Het college geeft daarin aan dat het uitdrukkelijk naast inwoners wil staan.

Na een voorbereidende periode in 2015, waarin gesproken is met diverse groepen mensen die o.a. ervaringen hadden opgedaan met participatietrajecten in onze gemeente of ooit met een initiatief bij de gemeente aangeklopt hadden, is in december 2015 de notitie *Woerden zegt: Ja, tenzij...* aangeboden aan de raad en in januari daarop besproken. De raad heeft in een motie ingestemd met de richting van de notitie en het college is daarmee verder gegaan.

In dit stuk staat beschreven hoe de gemeente zich wil bewegen van een directieve organisatie naar een meer samenwerkende/faciliterende organisatie. Vanaf januari 2016 zijn we hiermee aan de slag gegaan. Via deze raadsinformatiebrieven informeren wij u over de voortgang van dit beleid en de plannen voor 2017.

Kernboodschap:

In 2016 zijn we begonnen met het uitwerken van de ideeën, die verwoord staan in het beleidsstuk *Woerden zegt: Ja, tenzij...* en hebben daarin twee sporen uitgewerkt:

- Praktisch en concreet aan de slag met de lopende trajecten en initiatieven die zich aandienen
- Het verankeren van de nieuwe visie en werkwijze in de organisatie

Centraal hierin staat een kernteam van initiatiefbegeleiders. Deze pool van initiatiefbegeleiders zorgt ervoor dat inwoners met een idee niet verdwalen in de gemeentelijke organisatie. De initiatiefbegeleider is een vast aanspreekpunt voor de initiatiefnemer en onderneemt actie wanneer de zaak vast dreigt te lopen. Zij zijn geselecteerd op basis van competenties om hier goede invulling aan te geven. De initiatiefbegeleiders organiseren bijeenkomsten en trainingen voor medewerkers die met participatietrajecten te maken hebben en coachen hen 'on the job'. Waar mogelijk worden inwoners uitgedaagd zelf beleidsinhoud te schrijven, of – in gesprek met elkaar – zelf te komen met oplossingen voor problemen die zich in hun buurt voordoen.

Enkele voorbeelden van initiatieven* die een initiatiefbegeleider hebben:

- Speelbos Molenvliet; activiteiten zijn gestart, fase 2 (trimbaan) is gestart
- Freerunnen; is aangehaakt bij het Speelbos
- Stoomgemaal Teijlingens; loopt nog, aanvraag is in voorbereiding
- Powergarden Harmelen; hier is Welzijn Woerden bij betrokken, intakegesprek is geweest
- Stichting Elza; nog in gesprek
- Automaatje; loopt nog
- Glasvezel buitengebied; loopt nog

*Dit zijn slechts enkele voorbeelden. Ook in het kader van het investeringsfonds en het initiatievenbudget hebben zich veel initiatieven gemeld bij de gemeenten. Deze initiatieven hadden veelal geen specifieke begeleiding nodig of zijn begeleid door wijkambtenaren of vanuit het sociaal domein.

Voorbeelden van beleid dat primair is geschreven door een belangengroep uit de samenleving:

- Visbeleid
- Sportbeleid
- Fietsbeleid
- Dierenwelzijnsbeleid

Voorbeelden van begeleide participatietrajecten op initiatief van de gemeente:

- Inwonercloud, interactief plan is ontwikkeld, moet nog uitgevoerd worden
- Verkeersvisie; traject met gelote groep inwoners, voor heroverweging terug naar de werkgroep
- Speelplaatsenbeleid; acties met kinderen in buurten, loopt
- Woonvisie; gespreksronden in wijken en dorpen, afgerond
- Nota recreatie en toerisme; begeleid door inwoner/zzp-er, afgerond
- Brediuspark; in beheer bij de samenleving, afgerond
- Transformatie Middelland; loopt nog
- Nieuwe Omgevingswet; net opgestart
- Verkeersaanpassingen Woerden West; intensief overleg met klankbordgroep
- Groenstructuur Singel (enquête)
- Wijziging afvalinzamelsysteem
- Herinrichting Rijnstraat (zakpaal)
- WoerdenWerkt!
- Waterrijk en andere ruimtelijke ontwikkelingen
- Bomen langs de Singel (enquête)
- Huisvesting vluchtelingen en statushouders
- Programma ontwikkeling Veenweidegebied
- Aanpak Kamerik/Kanis

Voorbeelden van situaties waarin inwoners in gesprek met elkaar tot een oplossing komen:

- Verkeerssituatie 's Gravensloot
- Verkeerssituatie Rijnoevers, Hoge Rijndijk
- Molenvlietpark, fietsgedrag en brug

Activiteiten gericht op de initiatiefbegeleiders zelf:

- Starttraining van de initiatiefbegeleiders
- Diverse werkbezoeken en inspiratiesessies waaronder Enschede: introductie ritselmanagement
- Een workshop gericht op werkvormen

Activiteiten gericht op de organisatie:

- Diverse presentaties *Woerden zegt: Ja, tenzij...* (organisatiebreed)
- Training gespreksleiding bij inwonersbijeenkomsten (ongeveer 6x15 mensen getraind)
- PIT-stops: multidisciplinaire bijeenkomsten gericht op de thema's van *Woerden zegt: Ja, tenzij...*

Overige zaken op het gebied van communicatie in 2016:

- Vernieuwing woerden.nl
- Brieven werkzaamheden buitenruimte onder de loep, coaching on the job
- Inwoners wordt gevraagd naar hun mening over de huidige brieven
- WhatsApp toegevoegd aan de kanalen waarop mensen vragen kunnen stellen aan gemeente

Ervaringen / dilemma's:

2016 is een jaar waarin we voorzichtige stappen hebben gemaakt en veel hebben geleerd. Nieuwe vormen van democratie vragen om nieuwe wegen, die niet vanzelfsprekend zijn en niet in alle gevallen tot een succes leiden. Nieuw was de werving van participanten middels loting. Dit werd voor het eerst toegepast bij de participatie rond de verkeersvisie. Het was goed om te ervaren dat deze inwoners het leuk vonden om aan een dergelijk proces mee te doen. Overigens loopt dit proces nog. De verkeersvisie gaat terug naar de werkgroep en het proces wordt later nog geëvalueerd.

We kwamen ook situaties tegen waarin we ons vragen stelden en dilemma's voelden. We zouden hierover graag een keer met u doorpraten. We horen graag van u in welke vorm u hierover in gesprek wilt. Het initiatief hiertoe laten we bij u als raad.

De dilemma's die we (o.a.) tegenkomen:

- Wanneer is er sprake van (voldoende) draagvlak?
- Hoe voorkom je polarisatie tussen verschillende groepen, wanneer je als gemeente de 'bal' bij de bewoners neerlegt?
- Politiek mandaat en participatie gaan niet altijd goed samen. Hoe houden we het vertrouwen van participanten wanneer de politiek toch anders beslist?
- Hoe verhoudt een lobby zich tot participatie en het politieke proces?
- Hoe zorg je voor een open houding zonder direct verwachtingen te wekken bij initiatiefnemers / inwoners?

Vervolg:

Ondertussen is in 2016 hard gewerkt aan de Organisatievisie, de visie *Naar een proactieve samenwerking* en vullen we momenteel de hierbij horende uitvoeringsagenda's in. Het programma dat opgezet is om de organisatieverandering tot stand te brengen zal in 2017 een krachtige impuls geven aan de ontwikkeling van de gewenste houding en gedrag. Als gevolg daarvan zal de kleine groep enthousiaste voorlopers die nu *Woerden zegt: Ja, tenzij...* draagt, zich in 2017 sterk verbreden. De lessen uit 2016 leren wel dat we het begeleiden van initiatiefnemers vanuit de samenleving structureel vorm moeten geven. Dit past bij de ontwikkelingen in het Gebiedsgericht Werken om meer vanuit de wijken en dorpen te werken. In 2017 worden beide onderdelen omgevormd tot één aandachtsgebied met een passende organisatievorm.

Als college hebben we in de begroting 2017 onderwerpen aangewezen die vanuit *Woerden zegt: Ja, tenzij...* aandacht hebben (zie ook de paragraaf *Proactieve samenwerking*):

Programma 1 Bestuur, dienstverlening, veiligheid

- Verdere ontwikkeling website / digitale dienstverlening, waaronder ikbenwoerden.nl
- Whatsapp groepen in buurten, om onderlinge contacten en buurtveiligheid te vergroten
- Open overheid: openbaarheid van bestuur en open data

Programma 2 Fysiek beheer, openbare ruimte en vervoer

- Programma ontwikkeling Veenweidegebied
- Verkeersvisie per wijk / dorp, waaronder fiets netwerk
- Vermindering zwerfafval en duurzaam afval inzamelen
- Leefbaarheid, gesprekken op buurt, wijk, dorpsniveau
- Gebiedsgericht werken

Programma 3 Sociaal Domein

- Verdere ontwikkeling transitie
- Schuldpreventie
- Initiatieven op het gebied van ondersteuning
- Initiatieven vanuit beleidsdoel: sociaal en verbindend
- Investeringsfonds

Programma 4 Cultuur, economie en milieu

- Culturele sector zelf aan de slag met eigen nota: *Woerden, meest creatieve stad van Nederland*
- *WoerdenWerkt!* / *GroeneHartWerkt!*, samenwerking bedrijven en werkzoekenden

- Duurzaamheid, ambitie Klimaatneutraal Woerden 2030
- Groen doet goed!
- Actieplan recreatie

Programma 5 Onderwijs en sport

- Ketensamenwerking passend onderwijs
- Speelplaatsenbeleid, uitvoeringsplan spelen
- Nieuwbouw scholen Kamerik

Programma 6 Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

- Invoering Omgevingswet
- Vergroten betrokkenheid gemeenschap bij gebiedsontwikkeling
- Ontwikkeling Middelland in samenspraak met ondernemers
- Ontwikkeling Snellerpoort
- Binnenstadsdebat Centrum (vanuit RO perspectief)

Programma 7 Algemene inkomsten

- Begrotingsproces

Bijlagen:

- Raadsinformatiebrief (16R.00735)
 - Uitgangspunten *Woerden zegt: Ja, tenzij...* (15.017676) incl. raadsvoorstel (15R.00449)
-

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

Een voorbeeld om het duidelijker te maken aan de hand van de aanleg van een verkeersdrempel:

- **Directief:** de gemeente wil in het kader van de verkeersveiligheid een verkeersdrempel, informeert de bewoners en legt deze aan
- **Coöperatief:** de verkeersveiligheid in de wijk staat onder druk en gemeente en bewoners gaan in gesprek over de aanpak
- **Volgend:** inwoners komen met het verzoek een verkeersdrempel aan te leggen en als dit past in de burgerbegroting van de wijk wordt deze aangelegd

De samenleving vraagt (meer dan voorheen) een coöperatieve of zelfs volgende gemeente. Daarom is onze ambitie naar rechts te bewegen op de as van een zendende gemeente naar een gemeente die zich aansluit bij de plannen en initiatieven van inwoners. De laatste jaren zijn hierin al veel stappen gezet, maar dit kan sneller en beter.

Om dat te bereiken handelen we zover mogelijk naar rechts op de 'schaal van samenwerken'. Dit doen we door vanuit een positieve grondhouding op initiatieven uit de samenleving te reageren en zelf met initiatieven (lees ook: het vormen van beleid en beheer) naar de samenleving te stappen. Deze grondhouding is: *Ja, tenzij...* Dat tenzij zijn de onderwerpen waarover we in gesprek gaan. In het stappenplan in bijlage 3 staat beschreven welke vragen aan bod komen. Het gaat om zaken als: wie zijn de betrokkenen, is er draagvlak, welke kaders zijn er vooraf, op welk moment is er politiek-bestuurlijke besluitvorming etc.

Uiteraard zijn er altijd onderwerpen waarop we meer coöperatief of zelfs directief handelen. Als verkeersveiligheid een topprioriteit is, zullen we in het voorbeeld van de verkeersdrempel niet volgend handelen, maar coöperatief.

Wat is er nodig?

Er zijn al veel voorbeelden die coöperatief of volgend zijn opgepakt. Denk aan de exploitatie van het zwembad, het herplaatsen van de fontein *Spelende kinderen*, de sleutelclub Kamerik, beheer Landgoed Bredius, Moespark, herinrichting Exercitieveld etc. Toch kan het meer en is er verbetering mogelijk in de manier waarop we dit doen. Het is geen kwestie van aan een knopje draaien en we doen dit anders; het is een proces van leren en doen.

Hieronder en in bijlage 4 staat een schets van de nodige veranderingen en welke concrete acties we daarvoor ondernemen. Deze zijn tot stand gekomen op basis van gesprekken met inwoners, initiatiefnemers, wijk- en dorpsplatforms, het college en de raad. Enkele belangrijke stappen willen we specifiek noemen.

- Via loting bereiken we een groep Woerdenaren die actief betrokken wordt bij (grote) ontwikkelingen in Woerden
- In 2016 denken en onderhandelen inwoners mee over de begroting (de zogenaamde 'burgerbegroting')¹
- De betrokkenen (raad, college, samenleving) maken vooraf procesafspraken en geven vooraf de kaders aan in een startnotitie. De raad en het college conformeren zich aan de uitkomst (tenzij niet aan de procesafspraken en kaders is voldaan).
- In de gemeentelijke organisatie is een centraal punt dat initiatieven coördineert
- In trainingen en organisatieontwikkeling wordt aandacht besteedt aan het toerusten van medewerkers om vanuit het "*Ja, tenzij...*"-principe te handelen

Communicatie

'Gewoon goede communicatie' is de basis van alle contact. Daarbij denken en schrijven we vanaf nu vanuit de inwoner. Goede communicatie gaat om zowel kwaliteit (toon, inhoud, planning) als om kwantiteit (wie willen we bereiken en houden we betrokkenen wel genoeg op de hoogte?). Het op orde hebben van deze basiscommunicatie is het fundament waarop we bouwen met Woerden zegt: *Ja, tenzij...* Onderdeel van het actieplan is dan ook de verdere verbetering en uitbreiding van de basiscommunicatie.

¹ Zie de publicatie van het ministerie van BZK *Nederland op weg naar de burgerbegroting*: <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/brochures/2011/10/17/nederland-op-weg-naar-de-burgerbegroting/nederland-op-weg-naar-de-burgerbegroting.pdf>

Woerden zegt: Ja, *tenzij...* vraagt om meer. Rollen veranderen. Inwoners gaan in gesprek met medewerkers. Medewerkers bewegen mee, zijn coaches en procesbewakers. Medewerkers zullen op een andere manier in gesprek gaan met inwoners. Bijeenkomsten gaan er anders uitzien. Inwoners gaan primair met elkaar in gesprek, waarbij de medewerker van de gemeente een faciliterende en coachende rol heeft. Processen worden opnieuw ontworpen, waarbij we aansluiten bij de inwoners en gebruik maken van ervaringen elders. Medewerkers maken zich andere communicatie-methodieken en de daarbij behorende vaardigheden eigen.

Rollen

Inwoners nemen meer verantwoordelijkheid. Wijk- en dorpsplatforms zijn een belangrijke schakel in het contact tussen inwoners en de gemeente. Uiteraard zijn zij niet de enige ingang voor gesprek en bovendien zijn niet alle wijk- en dorpsplatforms op dezelfde manier georganiseerd.

Politieke verantwoordelijkheid en besluitvorming liggen bij college en gemeenteraad. Dat vraagt om een andere rolopvatting van alle partijen. Iets dat volop in ontwikkeling is en per persoon kan verschillen. Bijlage 1 geeft aan hoe de verschuiving van de rollen eruit kan zien.

Houding en gedrag

De houding van alle betrokkenen - zowel inwoners, bestuurders als organisatie - is van belang om tot een gezamenlijk gedragen resultaat te komen. 'Het gesprek' staat in dit proces centraal. Het gaat onder andere om verwachtingsmanagement, duidelijke en directe communicatie, respect voor elkaars rol en positie, verbinden van mensen, en waar nodig ook leiding nemen en elkaar aanspreken.

Verwachtingsmanagement

Het woord *verwachtingsmanagement* is veel genoemd in de gesprekken die we voerden. Partijen moeten weten wat ze van elkaar mogen verwachten en wat de kaders zijn. College en raad zullen daarom aan de voorkant geïnformeerd worden over wat er speelt en hoe de aanpak is, en dit indien nodig bekrachtigen met een besluit. Inwoners worden dan niet achteraf met 'nieuwe' kaders geconfronteerd.

Gesprek over de randvoorwaarden

Voordat we samen aan de slag gaan is het belangrijk over een aantal onderwerpen te spreken. Wie is verantwoordelijk? Is er voldoende draagvlak? Is de continuïteit geborgd? Welke kaders zijn er vooraf of moeten er komen? Hoe worden raad en college betrokken? In bijlage 3 is een beslisboom opgenomen waarin dergelijke vragen aan de orde komen.

Woerden, oktober 2015

Uit het coalitieakkoord 'Samen werken aan het Woerden van morgen'

Overheid en samenleving trekken steeds meer samen op. Inwoners en instellingen worden in een vroeg stadium bij de beleidsvorming betrokken, waardoor zij maximaal invloed hebben. Inwoners en instellingen worden daarbij nadrukkelijk uitgenodigd hun visie op het beleid te formuleren. Inwoners kunnen daarbij tevens rekenen op een adequate wijze van communiceren door de gemeente, bijvoorbeeld daar waar het gaat om uitvoeringswerkzaamheden. De communicatiemiddelen die de gemeente daarvoor heeft, worden maximaal ingezet.

Uit het collegeprogramma 'Het Woerden van morgen: samen denken, samen doen'

Bewoners, bedrijven, verenigingen en instellingen, zij vormen die Woerdense samenleving die centraal staat in ons handelen. Een krachtige samenleving van waaruit veel waardevolle initiatieven komen. Wij geven vertrouwen en leggen verbindingen, met en tussen initiatiefnemers en potentiële partners, die we als gemeente waarderen, faciliteren en laten meedenken. Burgers, ondernemers en instellingen handelen vanuit eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden. Zij maken eigen keuzes over de inrichting van de samenleving en de leefomgeving. Hún samenleving en hún leefomgeving. Zij leveren een bijdrage aan visie- en beleidsvorming en oefenen daar invloed op uit.

15R.00449

Indiener: college van burgemeester en wethouders

Datum: 3 november 2015

Portefeuillehouder(s): Margot Stolk

Portefeuille(s): Interactie burger-overheid

Contactpersoon: B. van Hell

Tel.nr.: 428914

E-mailadres: hell.b@woerden.nl

Onderwerp:

Uitgangspunten en aanpak interactie/samenwerking inwoner-overheid, *Woerden zegt: "Ja, tenzij..."*

De raad besluit:

1. In te stemmen met de manier waarop we het thema interactie inwoner-overheid invullen via het uitgangspunt *Woerden zegt: "Ja, tenzij..."* en daarmee op te schuiven van een overwegend directieve/coöperatieve gemeente naar een coöperatieve/volgende gemeente
2. Bij onderwerpen waarbij de raad een rol heeft maken raad en college vooraf met inwoners afspraken over het proces en de kaders in een startnotitie. Aan het eind van het proces krijgt de raad een zwaarwegend advies waaraan ze zich kan conformeren (tenzij niet is voldaan aan de procesafspraken en kaders)
3. Het instrument loting in te zetten om inwoners te betrekken bij ontwikkelingen in Woerden

Inleiding:

Inwoners en overheid trekken steeds meer samen op. Dit thema is expliciet in het coalitieakkoord en collegeprogramma opgenomen. Onze rol is steeds meer faciliterend en steeds minder regulerend of initiërend. De komende jaren geven we vorm aan deze ontwikkeling door het "*Ja, tenzij*"-principe te hanteren. Onze ambitie is om onderwerpen samen met de inwoners op te pakken of aan de samenleving over te laten.

In het achterliggende jaar hebben we op diverse terreinen met verschillende partijen gereflecteerd op die faciliterende rol van de gemeente. We hebben gesproken met inwoners die een initiatief hebben genomen en met inwoners die bij een participatietraject betrokken waren. We hebben in een themabijeenkomst met het college over het onderwerp gesproken en met uw raad op 12 februari. Ook hebben we participatietrajecten uit het recente verleden geanalyseerd en hebben we een brievencheck gedaan. De lessen uit deze gesprekken zijn vertaald in uitgangspunten en in een groot aantal concrete acties.

De bevoegdheid van de raad komt voort uit de volgende wet- en/of regelgeving:

Het vaststellen van de uitgangspunten past in de kaderstellende rol van de raad; artikel 108 Gemeentewet jo. artikel 147 lid 1 en lid 2 Gemeentewet.

Beoogd effect:

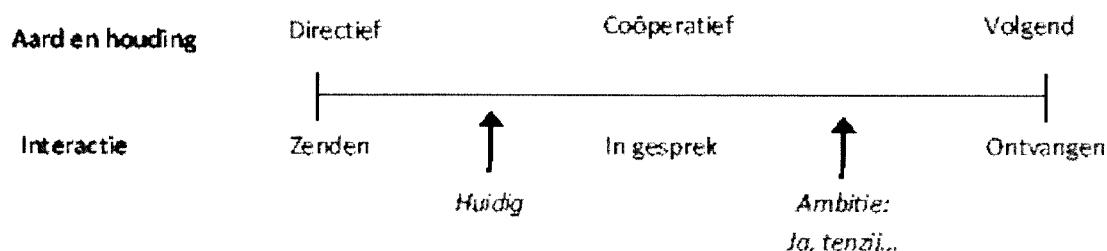
We werken vanuit het perspectief van inwoners, bedrijven etc. Dit staat centraal. Dit levert meer initiatieven vanuit de samenleving en meer initiatieven van de gemeente die samen met of door de

samenleving worden opgepakt.

Argumenten:

1.1 De richting doet recht aan de verwachtingen die inwoners hebben van hun gemeente

Inwoners hebben verschillende verwachtingen van hun gemeente als zij met een initiatief komen of wanneer de gemeente hen benadert met een verzoek om mee te denken of te doen. Met de uitgangspunten formuleren we welke houding we als gemeente aannemen in de interactie met inwoners. Waar voorheen van de overheid verwacht werd dat zij voornamelijk regulerend optrad, zijn we als gemeente steeds vaker een van de partners naast inwoners, instellingen, bedrijven, verenigingen etc. De acties zoals genoemd in de bijlage doen recht aan deze veranderende rol. Op de zogenaamde 'schaal van samenwerken' is onze ambitie benoemd (zie plaatje hieronder). Het handelen van de gemeente zou je op deze schaal in een stippenwolk weer kunnen geven. Veel van ons handelen bevindt zich momenteel aan de linkerkant van de schaal. Veel van onze plannen, besluiten, maatregelen komen directief tot stand, mogelijk wel met een inspraakmoment (vooraf of achteraf). Sommige zaken pakken we coöperatief op en een enkele keer handelen we volgend (denk aan het verplaatsen van de fontein *Spelende kinderen* of de sleutelclub Kamerik). Onze ambitie is deze stippenwolk de komende jaren te verplaatsen naar de rechterkant van de schaal. Uiteraard zullen we nog steeds directief besluiten nemen (denk aan de noodopvang van vluchtelingen). Dat wordt soms ook van ons verwacht. Maar meer dan nu willen we op z'n minst coöperatief en het liefst volgen handelen.

1.2 De uitgangspunten zorgen voor een goede basis voor interactie

De inwoner staat centraal. Dat is het belangrijkste uitgangspunt. De gemeente(lijke organisatie) neemt daarin een houding aan van "Ja, tenzij...". Daarmee zijn we er niet. De houding en het gedrag (zachte kant) van alle betrokkenen is van belang. Maar misschien nog belangrijker is dat het gesprek over de verwachtingen en randvoorwaarden (harde kant) wordt gevoerd. In bijlage 3 hebben we een stappenplan opgenomen waarin de belangrijkste vragen aan bod komen. Aan de voorkant van het proces maken we daarover met elkaar afspraken. Overigens is één van de vragen welke betrokkenheid of besluitvorming er van uw raad nodig is (zie ook besluitpunt 2).

1.3 De acties zijn het resultaat van gesprekken met inwoners, initiatiefnemers, raad en college en dragen concreet bij aan de verbetering van de samenwerking tussen inwoners en gemeente
Uit deze gesprekken zijn verbeterpunten naar voren gekomen. Deze zijn vertaald naar concrete actiepunten. De belangrijkste zijn genoemd in bijlage 4 bij *Woerden zegt: "Ja, tenzij..."*

2. Vooraf moet duidelijk zijn wat de verwachtingen van de raad zijn zodat er niet achteraf negatief wordt besloten over een voorstel dat door (of met) de samenleving wordt gedaan

Uit de evaluaties bleek het verwachttingsmanagement een belangrijk punt. Die verwachtingen moeten aan het begin uitgesproken worden. Wanneer we bijvoorbeeld het schrijven van een beleidsnota of visie overlaten aan de inwoners moeten we vooraf helder zijn over de verwachtingen van de raad (en het college) hierbij en de rol die uw raad hierin wil spelen. Een startnotitie is een goed instrument om deze afspraken vooraf vast te leggen. Wanneer aan die procesafspraken en kaders is voldaan is in principe iedere uitkomst acceptabel. We denken graag samen met uw denktank 'Burger en raad' verder na over de betekenis en invulling hiervan.

3.1 Het is een goed instrument om een groep inwoners te mobiliseren om mee te denken

De vorm waarin we de loting organiseren is nadere uitwerking waar we nog over nadenken (ook weer: graag samen met uw denktank 'Burger en raad'), maar het gaat erom dat we een min of

meer willekeurige groep inwoners benaderen om met ons mee te denken. We zetten dit instrument uiteraard niet in als het gaat over een speeltuintje. Dan vragen we gewoon de buurtbewoners om mee te denken. Een loting zetten we in als de groep betrokkenen te groot of te onbepaald is om personen of groepen specifiek uit te nodigen. Het gaat dan vaak over projecten of ontwikkelingen op Woerdense schaal.

3.2 Door loting bereiken we andere inwoners dan degenen die we al voor veel onderwerpen vragen mee te denken

Voor veel onderwerpen vissen we steeds in dezelfde vijver om inwoners te betrekken. Door loting zijn andere inwoners in de gelegenheid mee te denken.

Kanttekeningen:

1. 1 De genoemde acties geven een richting aan maar moeten nog verder ingevuld worden

De acties zijn opgenomen om een indruk te geven van de aanpak. Aan de concrete uitwerking wordt de komende jaren verder invulling gegeven. Dit geldt ook voor de rol van wijk- en dorpsplatforms. Het spreekt voor zich dat zij een belangrijke rol spelen in de interactie tussen inwoners en gemeente. In de ontwikkeling van het wijkgericht werken nemen we dit mee.

1.2 Dit betekent meer loslaten (ook in besluitvorming)

Wanneer we meer volgend handelen betekent dit dat we als college en raad af en toe geen besluit nemen, maar het overlaten aan de samenleving. Of als een besluit nodig is: het voorstel van de samenleving overnemen. Dit kan spanning opleveren met het eigen beleid of politieke wensen. Overigens krijgt dit wel een plaats in de procesafspraken (zie besluitpunt 2). Dit vraagt vooraf goed nadenken en kaders formuleren.

1.3 De uitgangspunten voorkomen niet dat het af en toe schuurt of dat er mensen zijn die een andere rol van de gemeente verwachten

De veranderde rol van de gemeente geldt niet altijd. Soms wordt nog steeds van ons verwacht dat we directief optreden. Dit kan schuren met het "Ja, tenzij..."-principe. Zeker wanneer er tegenstrijdige belangen zijn. Voorheen hakte de gemeente dan de knoop door (en stonden daar rechtsmiddelen tegenover). Gelet op de uitgangspunten zal het vaker voorkomen dat partners in de samenleving daar zelf uitkomen.

2. "Ja, tenzij..." vraagt om een andere rol van raad en college

Uit de gesprekken met inwoners kwam naar voren dat er soms achteraf nieuwe eisen worden gesteld aan een initiatief. Om dat te voorkomen maken we vooraf afspraken over het politiek-bestuurlijke proces. Dit is niet in een mal te gieten, maar vraagt per onderwerp om procesafspraken en kaders vooraf.

Financiën:

Door uw raad is € 10.000 beschikbaar gesteld voor het verbeteren van de interactie. Alle inzet tot op heden is intern gedaan binnen de reguliere ambtelijke uren. Het budget zetten we in 2015 in om het principe: *Woerden zegt: "Ja, tenzij..."* bij alle medewerkers ingepast te krijgen in het reguliere werkproces.

Uitvoering:

In bijlage 4 bij *Woerden zegt: "ja, tenzij..."* is benoemd welke acties er worden genomen. De concrete uitwerking wordt opgenomen in een projectplan.

Communicatie:

Over dit voorstel wordt zowel in- als extern gecommuniceerd. De mensen die ons input hebben gegeven stellen we op de hoogte van het resultaat en het vervolg.

De meeste communicatie-inspanning zit in de uitvoering van de uitgangspunten, zodat inwoners

daadwerkelijk ervaren dat de gemeente openstaat voor initiatieven uit de samenleving en zij in een zo vroeg mogelijk stadium worden betrokken bij initiatieven van de gemeente zelf.
De uitvoering van deze uitgangspunten staat beschreven onder het kopje 'Acties' in bijgevoegd stuk:
Woerden zegt: "Ja, tenzij..."

Samenhang met eerdere besluitvorming:

Coalitieakkoord 2014-2018:

Samen werken aan het Woerden van morgen, Vertrouwen geven, verbindingen maken

Bijlagen:

- *Woerden zegt: "Ja, tenzij..."* (15.017676)

Er zitten diverse bijlagen bij die schetsen hoe we tot de uitgangspunten gekomen zijn (bijlage 2) en gevoel geven hoe we aan de beweging *Woerden zegt: "Ja, tenzij..."* werken.

- Bijlage 1 *Woerden zegt: "Ja, tenzij..."* Accenten verschuiven, rollen veranderen (15.017677): een schets wat "Ja, tenzij..." betekent voor de rollen van betrokkenen
- Bijlage 2 *Woerden zegt: "Ja, tenzij..."* Samenvatting stappenplan (15.017678): een overzicht hoe we de input (bij inwoners) hebben opgehaald en welke stappen we nog nemen. Hierin zitten ook de verslagen van diverse gesprekken met inwoners.
- Bijlage 3 *Woerden zegt: "Ja, tenzij..."* Beslisboom interactie (15.022164): de beslisboom schetst welke vragen aan de orde komen bij de interactie tussen inwoner en overheid. Het is geen beslisboom met een 'ja/nee' uitkomst, maar een beschrijving van de stappen en aandachtspunten.
- Bijlage 4 *Woerden zegt: "Ja, tenzij..."* Acties (15.022165): een overzicht van concrete acties die we ondernemen om meer en beter met inwoners samen te werken

De indiener: college van burgemeester en wethouders

De secretaris

De burgemeester

drs. M.H.J. van Kruijsbergen

V.J.H. Molkenboer